

Centar za alternativno rješavanje sporova

Adresa: Serdara Jola Piletića bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 265 349
fax: +382 20 265 359
www.centarzaars.me

Broj: 03/1-013/25-130/4
Podgorica, 28.03.2025.godine

Na osnovu člana 61 stav 1 alineja 2 Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list Crne Gore", broj 77/20), Upravni odbor Centra za alternativno rješavanje sporova (u daljem tekstu: Centar), na sjednici održanoj 28.03.2025. godine, utvrdio je

PROGRAM RADA CENTRA ZA ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE SPOROVA ZA 2025.GODINU

I – UVOD

Polazeći od člana 57 Zakona o alternativnom rješavanju sporova („Službeni list Crne Gore“, broj 77/20), Centar za alternativno rješavanje sporova vrši stručne i administrativne poslove koji se odnose na medijaciju, ranu neutralnu ocjenu spora i druge načine alternativnog rješavanja sporova; informiše stručnu i širu javnost o mogućnostima i prednostima alternativnog rješavanja sporova; inicira donošenje, odnosno izmjenu propisa radi usklađivanja sa međunarodnim standardima u oblasti alternativnog rješavanja sporova; daje mišljenje o radu medijatora i evaluatora spora u postupku produženja i prestanka licence za rad medijatora, odnosno licence za rad evaluatora spora; prati i ocjenjuje rad medijatora i evaluatora spora i o tome sačinjava izvještaj koji dostavlja Ministarstvu pravde; sprovodi obuku za medijatore i evaluatore spora, kao i za druga lica koja sprovode druge postupke alternativnog rješavanja sporova i organizuje njihovo stručno usavršavanje; donosi Statut i akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, uz saglasnost Ministarstva pravde; donosi Etički kodeks medijatora i Etički kodeks evaluatora spora; vodi evidenciju o alternativnom rješavanju sporova, zbirno i po pojedinim vrstama postupaka; prima pritužbe na rad medijatora i evaluatora spora; izdaje publikacije koje se odnose na alternativno rješavanje sporova i organizuje stručne i naučne skupove iz te oblasti i vrši i druge poslove propisane zakonom i opštim aktima Centra.

Pristup pravdi, opterećenost sudova i nedostatak sudija uticali su na porast povjerenja i pozitivan trend u alternativnom rješavanju sporova. Dakle, uloga alternativnog rješavanja sporova je da obezbjedi načine rješavanja sporova na efikasan, ekonomičan, održiv i dostupan način, čime se sudovi rasterećuju u radu i mogu da na efikasan način obezbjede pristup pravdi za sve. Evidentno je da je iz godinu u godinu povećan broj postupaka pred Centrom, te da je stručna i laička javnost prepoznala rad Centra i benefite koje pruža medijacija u rješavanju njihovih sporova. Cilj nam je da građani i građanke Crne Gore, kao krajnji korisnici javne

politike, imaju prvenstveni interes da im se omogući nesmetan i efikasan pristup pravdi. U tom smislu, alternativno rješavanje sporova kojim se izbjegavaju dugotrajni, skupi, neefikasni i često stresni sudski postupci, predstavlja ekonomičnu i efikasnu alternativu da se dođe do pravičnog rješenja sporova u kojima imaju interes.

Sprovođenje strateških dokumenata Centra doprinijelo je uspostavljanju kvalitetnog normativnog okvira za alternativno rješavanje sporova usklađenog sa razvoju stručnih kapaciteta medijatora, većem stepenu informisanosti javnosti o institutu medijacije i njegovim benefitima u odnosu na sudski postupak, kao i kvalitativno boljem odnosu institucija prema ovom institutu.

Imajući u vidu prednje navedeno, Centar će sprovoditi aktivnosti u 2025. godini koje za cilj imaju promociju i afirmaciju alternativnog načina rješavanja sporova (medijacija i rana neutralna ocjena), a sve u skladu sa raspoloživim finansijskim i kadrovskim mogućnostima.

II – PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

➤ 1. Realizovati napredne obuke za medijatore u cilju osnaživanja njihovih stručnih kompetencija

U 2025.godini Centar će organizovati napredne obuke samostalno, a i u saradnji sa nacionalnim i međunarodnim partnerima.

Centar će posebnu pažnju u 2025.godini posvetiti sljedećim obukama:

❖ Značaj medijacije u porodičnim sporovima

Svi sporovi svode se na pitanje odnosa između ljudi i najčešće su veoma kompleksni. Porodični, partnerski odnosi, razdvajanje i razvod često su praćeni konfliktima i sporovima. Konfliktne situacije reflektuju se na djecu i ne prepoznaje se njihov najbolji interes. Prolongirani sudski sporovi, dioba zajedničke imovine, uređenje odnosa roditelja i djece (vršenje roditeljskog prava, izdržavanje, kontakti i regulisanje viđenja) najčešće pogađaju dece. Stoga, u aprilu 2025. godine biće organizovana napredna obuka za medijatore na temu vršenje roditeljskog prava i usaglašavanje dogovora roditelja.

❖ Primjena transakcione analize u postupcima medijacije – korišćenje tehnika i intervencija psihoterapije u medijaciji

Transakciona analiza je teorija ličnosti i teorija komunikacije. Naime, ovo označava razmjenu poruka između dvije ili više osoba, tako da je transakciona analiza u stvari analiza komunikacije. Na osnovu analize kako ljudi komuniciraju moguće je pretpostaviti njihova unutrašnja stanja i unutrašnju dinamiku.

Polazeći od značaja ove analize u modernom društvu, u aprilu 2025.godine biće organizovana napredna obuka za medijatore na temu uticaj i uloga transakcione analize u postupcima medijacije.

❖ **Uloga medijatora u privrednoj medijaciji**

Shvatajući značaj rješavanja privrednih sporova putem medijacije, te činjenice da u modernim pravnim sistemima ovakav način rješavanja privrednih sporova predstavlja standard, u maju 2025. godine će biti organizovana napredna obuka na temu uloga medijatora u privrednim sporovima.

❖ **Supervizija**

U oktobru 2025. godine biće organizovana obuka - „Supervizija“, koja je namijenjena medijatorima i ima edukativnu svrhu, okuplja iskusne medijatore raznih profesija koji imaju iskustvo i pruža priliku da se proces medijacije unaprijedi.

Predavači će biti međunarodni supervizori sa zavidnim iskustvom i praksom u oblasti medijacije. Planirana je dvodnevna obuka. Rad u interaktivnim grupama medijatorima daje mogućnost da unaprijede svoje sposobnosti i zadiru dublje u svoja iskustva o medijaciji.

❖ **Godišnja konferencija medijatora**

U okviru godišnje konferencije medijatora planirano je predavanje eksperta iz regiona na neku od aktuelnih tema iz oblasti medijacije, a koja se tradicionalno održava u decembru.

➤ **2. Saradnja sa relevantnim institucijama i realizovanje programskih aktivnosti**

❖ **Potpisivanje Memoranduma o saradnji u okviru projekta „Uvođenje mirnog rješavanje sporova – medijacije u školama“**

U januaru 2025. godine planirano je potpisivanje Memoranduma o saradnji između NVO „Udruženja medijatora Crne Gore“, Centra za alternativno rješavanje sporova i Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija o razvijanju i pilotiranju programa školske medijacije kao nenasilnog rješavanja sporova/sukoba u školama koji se sprovodi u okviru projekta „Uvođenje mirnog rješavanje sporova – medijacije u školama“.

Ove aktivnosti se sprovode u okviru šire inicijative „Jačanje povjerenja građana u institucije i izgradnja otpornih zajednica“ koji realizuju UNDP, UNICEF i UNESCO, u saradnji sa Vladom Crne Gore.

❖ **Sastanak sa predstavnicima Komore javnih izvršitelja**

U januaru 2025. godine planirano je održavanje sastanka sa predstavnicima Komore javnih izvršitelja radi razmatranje pravnih i praktičnih mogućnosti naplate troškova nastalih u postupku medijacije. Član 26 Zakona o alternativnom rješavanje sporova („Službeni list Crne Gore“ broj 77/20) jasno propisuje da medijatoru pripada nagrada za rad i nakanda troškova koje je imao u vezi sa medijacijom. Međutim, Centar za alternativno rješavanje sporova suočava se sa izazovima u vezi sa naplatom troškova nastalih u postupku medijacije, naročito kada stranke u postupku ne izvrši uplatu istih dobrovoljno.

Imajući u vidu prednje navedeno, za potrebe ovog sastanka potrebno je uraditi Analizu postojećeg stanja i potrebe za pokretanjem izvršnog postupka u Centru za alternativno rješavanje sporova.

❖ **Sastanak sa predsjednikom Osnovnog suda u Podgorici**

Planirano je održavanje sastanka sa predsjednikom Osnovnog suda u Podgorici u cilju nastavka i unaprijeđenja saradnje između Osnovnog suda u Podgorici i Centra za alternativno rješavanje sporova.

Naime, od donošenja Zakona o alternativnom rješavanju sporova, Osnovni sud u Podgorici je imao veoma važnu ulogu u postupku potvrđivanja zaključenih poravnana, koja ovjerom nadležnog suda stiču svojstvo izvršnosti.

Imajući u vidu značaj unapređenja saradnje, planirano je sprovođenje zajedničkih aktivnosti kroz organizovanje seminara i obuka, kao i projektne aktivnosti u cilju jačanja instituta medijacije prilikom rješavanja sporova i uloge redovnog suda u postupcima potvrđivanja zaključenih poravnana.

❖ **Sastanak sa predstavnicima AIRE Centra u Crnoj Gori i potpisivanje Sporazuma o saradnji**

U cilju afirmacije i promocije medijacije, te značaja alternativnog načina rješavanja sporova, planirano je održavanje sastanka i potpisivanje Sporazuma o saradnji sa AIRE Centrom.

AIRE Centar već godinama uspješno sarađuje sa sudijama i tužiocima u Crnoj Gori, pomažući im u primjeni međunarodnih standarda u svakodnevnom radu. Sporazum o saradnji će omogućiti realizaciju zajedničkih edukativnih programa, istraživanja i promotivnih aktivnosti sa fokusom na međunarodne pravne standarde i najbolje prakse u oblasti alternativnog rješavanja sporova. Uspostavljanje ove saradnje je rezultat aktivnosti koje podržava Vlada Ujedinjenog Kraljevstva u Crnoj Gori.

❖ **Okrugli sto o benefitima rješavanja privrednih sporova putem medijacije u saradnji sa Unijom poslodavaca Crne Gore**

U saradnji sa Unijom poslodavaca Crne Gore biće organizovan okrugli sto o značaju rješavanja privrednih sporova putem medijacije u cilju promocije i afirmacije ovakvog načina rješavanja privrednih sporova.

Na okruglom stolu će učestvovati predstavnici privrede, medijatori i predstavnici akademske zajednice.

❖ **Radni sastanak sa medijatorima**

Cilj održavanja radnog sastanka sa medijatorima je da se unaprijedi njihov rad, te da sastanak bude prilika da se čuju sugestije, predlozi i komentari praktičara u cilju stvaranja kvalitetnog ambijenta za postupke medijacije.

❖ **Podizanje svijesti o procedurama alternativnog rješavanja sporova u oblasti intelektualne svojine**

Uspostaviti saradnju sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i potpisati Sporazum (memorandum) o saradnji o mogućnostima alternativnih rješavanja sporova i postaviti na

internet stranicama institucija, te izraditi promotivni materijal i brošure o procedurama alternativnog rješavanja sporova.

❖ **Saradnja sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu**

Za IV kvartal 2025.godine predviđene su obuke za nosioce pravosudnih funkcija na temu medijacija. Pored ove teme, planirano je i organizovanje obuke o drugim oblicima alternativnog načina rješavanja sporova.

❖ **Obuke i predavanje za studente pravnih fakulteta**

Imajući u vidu da je Centar za alternativno rješavanje sporova u prethodnom periodu potpisao sporazume o saradnji sa pravnim fakultetima (Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i Pravni fakultet Univerziteta Donja Gorica), u 2025. godini planirane su posjete studenata ovih fakulteta Centru i upoznavanje sa postupkom medijacije. Takođe, planirano je da studenti master studija volontiraju u Centru na period od dva do tri mjeseca. Praksa studenata je osmišljena na način da isti kroz neposredan rad steknu uvid u svakodnevne aktivnosti, kao i izazove sa kojima se Centar susrijeće. Takođe, značajno bi bilo upoznavanje studenata sa karakteristikama postupka medijacije i mogućnost da svoja teorijska znanja o ovoj pravnoj oblasti primjene u praksi, te na taj način dodatno razviju svoje stručne vještine.

❖ **Obuka za zaposlene o javnom (medijskom) nastupu**

Akcioni plan Razvoja alternativnog načina rješavanja sporova 2023. do 2025. godine predviđa obuku za zaposlene u Centru za alternativno rješavanje sporova o javnom (medijskom) nastupu. Obuka je predviđena za II kvartal 2025.godine.

❖ **Radni sastanak sa predsjednicima sudova**

Shvatajući značaj i ulogu sudova u postupcima potvrđivanja poravnjanja, planirano je održavanje radnog sastanka sa predsjednicima sudova u IV kvartalu 2025.godine. Cilj održavanja ovog sastanka je unapređenje znanja i uspostavljanja jedinstvene prakse u postupcima zaključivanja i potvrđivanja poravnjanja koja proizilaze iz medijacije.

❖ **Uspostavljanje saradnje sa Advokatskom komorom Crne Gore**

Polazeći od uloge koju advokati imaju u postupcima alternativnog načina rješavanja sporova, održanje se sastanak sa predstavnicima Advokatske komore Crne Gore u cilju inteziviranja saradnje ove dvije institucije.

❖ **Saradnja sa Američkom privrednom komorom**

Američka privredna komora, pored američkih kompanija u Crnoj Gori, uključuje međunarodne i lokalne kompanije koje posluju u Crnoj Gori u cilju promovisanja dobre korporativne prakse i najviših standarda u poslovanju.

Imajući u vidu ulogu Američke privredne komore u društvu, planirano je uspostavljanje saradnje sa ovom organizacijom u cilju promocije i afirmacije privredne medijacije, te podizanja svijesti o benefitima rješavanja privrednih sporova putem medijacije za njene članice (kompanije).

❖ **Saradnja sa Savjetom stranih investitora**

Jedan od najvećih izazova za investitore u Crnoj Gori su dugotrajni postupci. Polazeći od ove činjenice, planirano je održavanje sastanka sa predstavnicima Savjeta stranih investitora na kojem će se predstaviti prednosti rješavanja sporova alternativnim putem. Alternativno rješavanje sporova doprinosi poboljšanju i stvaranju povoljnog investicionog ambijenta u Crnoj Gori.

❖ **Međunarodna saradnja**

U 2025. godini će se nastaviti saradnja Centra za alternativno rješavanje sporova sa Centrom za mirno rješavanje sporova Republike Hrvatske, Udruženjem medijatora Republike Slovenije, Evropskim centrom za rješavanje sporova. Planirane su studijske posjete i sastanci na kojem će se razmijeniti iskustva i prakse u oblasti medijacije.

➤ **3. Ostale aktivnosti**

U 2025. godini Centar za alternativno rješavanje sporova će sprovoditi aktivnosti u cilju jačanja administrativnih i stručnih kapaciteta kroz donošenje Kadrovskog plana za 2025. godinu.

Stručna služba Centra će i u narednom periodu efikasno i blagovremeno odgovarati na upite institucija, građana i stranaka u postupku.

U skladu sa propisima, sprovedeće se postupak popisa i procjene inventara u Centru.

Imajući u vidu značaj neposredne komunikacije sa medijatorima, planirani su sastanci i posjete medijatorima u sjevernim i južnim gradovima u cilju razmjene praktičnih iskustava i unapređenja rada medijacije.

Jedna od ključnih aktivnosti biće medijska promocija Centra za alternativno rješavanje sporova kroz obuke zaposlenih o javnom (medijskom) nastupu, kao i objavljivanje informacija na društvenim mrežama i medijima o aktivnostima Centra.

II – ZAKLJUČAK

Uloga alternativnog rješavanja sporova je da obezbjedi načine rješavanja sporova na efikasan, ekonomičan, održiv i dostupan način, čime se sudovi rasterećuju u radu i mogu da na efikasan način obezbjede pristup pravdi za sve.

Dakle, evidentno je da je iz godinu u godinu povećan broj postupaka pred Centrom, te da je stručna i laička javnost prepoznala rad Centra i benefite koje pruža medijacija u rješavanju njihovih sporova. Cilj nam je da građani i građanke Crne Gore, kao krajnji korisnici javne politike, imaju prvenstveni interes da im se omogući nesmetan i efikasan pristup pravdi. U tom smislu, alternativno rješavanje sporova kojim se izbjegavaju dugotrajni, skupi, neefikasni i često stresni sudski postupci, predstavlja ekonomičnu i efikasnu alternativu da se dođe do pravičnog rješenja sporova u kojima imaju interes.

Sprovođenje strateških dokumenata Centra doprinijelo je uspostavljanju kvalitetnog normativnog okvira za alternativno rješavanje sporova usklađenog sa razvoju stručnih

kapaciteta medijatora, većem stepenu informisanosti javnosti o institutu medijacije i njegovim benefitima u odnosu na sudski postupak, kao i kvalitativno boljem odnosu institucija prema ovom institutu.

Imajući u vidu prednje navedeno, i u narednom periodu Centar će sprovoditi aktivnosti koje imaju za cilj unaređenje njegovog rada kroz podizanje svijesti o značaju rješavanja sporova alternativnim putem.

Pripremila

Izvršna direktorica

Maja Golović Vojinović

Maja Golović Vojinović